Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 230/25
14.5.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Снежане Марјановић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиље-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Стана Ђекић, адвокат из Ваљева, улица Кнез Михаилова број 35б, против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Стеван Пајић, адвокат из Ваљева, улица Бирчанинова број 43, ради поверавања и издржавања детета, одлучујући о жалби тужиље-противтужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Ваљеву П2 242/24 од 14.1.2025. године, исправљене решењем истог суда П2 242/24 од 21.3.2025. године, у седници већа одржаној дана 14.5.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована, жалба тужиље-противтужене и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П2 242/24 од 14.1.2025. године, исправљена решењем истог суда П2 242/24 од 21.3.2025. године.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, заједничко дете странака мал. ВВ, рођен 4.03.2019. године ..., поверава се туженом оцу ББ из ... да самостално врши родитељско право, што је тужиља АА дужна признати и трпети. Ставом другим изреке одређен је начин одржавања личних односа мал. детета и тужиље тако што ће дете проводити време са мајком сваки понедељак, среду и петак у недељи у трајању од 10 до 17 часова и сваког другог викенда у месецу од петка у 17 часова до недеље до 17 часова, државне и верске празнике, крсну славу оца проводиће код оца и то Свети Јован – 20. јануар у периоду од 11 до 20 часова, католички Божић ће проводити са мајком у периоду од 11 часова до 20 часова, дочек Нове године од 31.12. до 1.1. у години дете ће наизменично проводити са родитељима по пола дана, код оба родитеља, као и рођендане мал. детета и родитеља дете ће такође проводити наизменично са родитељима или по договору по пола дана код оба родитеља, с тим што ће место преузимања и враћања бити испред куће тужене, односно тужени ће доводити дете и одводити од мајке, што је тужиља дужна признати и трпети. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечни износ од по 20.000,00 динара, почев од 15.8.2023. године, као дана подношења противтужбе па убудуће, док по закону траје обавеза, а све на руке законском

заступнику мал. детета туженом ББ из ..., с тим што ће заостале рате платити у једнократном износу, а редовне месечне рате ће плаћати најкасније до 15. у месецу. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака страна сноси своје трошкове.

Против наведене пресуде тужиља-противтужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је у целости, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени-противтужилац је доставио одговор на жалбу тужиље-противтужене.

Испитујући правилност побијане првостепене пресуде у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11 са изменама и допунама) и одредбе члана 202 Породичног закона, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље-противтужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности, није учињена ни битна повреда из тачке 12 истог члана, на коју се указује у жалби тужиље-противтужене. Изрека првостепене пресуде је разумљива, не противречи сама себи, нити разлозима пресуде, а у образложењу пресуде првостепени суд је навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама.

Према образложењу побијане пресуде и стању у списима, тужиља АА и тужени ББ су закључили брак 28.9.2019. године у ... који је правноснажно разведен пресудом Основног суда у Ваљеву П2 70/22 од 27.2.2024. године. Имају заједничко малолетно дете, сина ВВ рођеног 4.3.2019. године... По повратку ... живели су у ..., у спратном делу куће родитеља туженог који су живели у приземљу, а са којима тужиља није била у добрим односима. Тужиља је рођена ..., има оца, мајку и ћерку стару 15 година из ванбрачне заједнице која живи са њеним родитељима ... Фактичка брачна заједница странака престала је почетком марта 2022. године када је тужиља напустила кућу у којој су заједно живели и са собом повела малолетно дете. Након тога тужени је уредно виђао дете које је проводило пола времена код оца, а пола код мајке. Тужиља има стално запослење и месечна примања су јој око 1.200 долара, у међувремену је добила и српско држављанство. Живи у изнајмљеном стану, кући са двориштем које није ограђено. Тужени има месечна примања између 80.000,00 – 100.000,00 динара које остварује од ... која представља породични посао. Има стан у власништву у центру града који издаје у закуп, викендицу на ..., те је стамбено и материјално породица обезбеђена. Малолетни ВВ има двојно држављанство, ... Добро говори српски језик, научио је пар речи на енглеском од мајке са којом се споразумева показујући јој руком шта жели од ње. Од рођења живи у породичном домаћинству са оцем и његовим родитељима, у кући која има све услове за живот и која је адекватно опремљена. Емоционално је везан за оба родитеља, као и за бабу и деду по оцу. По мишљењу органа старатељства основни проблеми у функционисању брачне заједнице странака су биле културолошке разлике, које су за последицу имале различит поглед на начин решавања свакодневних животних проблема, као и неусаглашене васпитне ставове. Оба родитеља су мотивисана да врше родитељско право. Тужени је у страху да ће тужиља одвести дете ..., јер му је то стално говорила, док је тужиља све то негирала. Мишљење органа старатељства је да се малолетни ВВ повери оцу на самостално вршење родитељског права иако су оба родитеља за то подобна, при чему је приликом теренске посете утврђено да је дете јако везано за оца, да је говорило да га отац купа, успављује, да се са њим игра, да воли да иде у посету код мајке и да је дете емотивно и упућено на

бабу и деду по оцу. Предложен је широк модел виђања детета и мајке а у допуни свог налаза и мишљења од 30.9.2022. године орган старатељства је објаснио због чега ипак даје одређену предност за самостално вршење родитељског права оцу – јер поседује капацитете за задовољење развојних потреба малолетног детета и то егзистенцијалних, васпитних, емоционалних и др, посебно што је од самог рођења малолетног детета био укључен у процес задовољавања тих потреба, што чини и даље уз помоћ својих родитеља. Установљена је и већа привржености малолетног детета оцу, уз чињеницу да се дете потпуно прилагодило условима у породици са оцем и окружењу у коме од рођења живи. Нагла промена услова живота и окружења могла би имати последице у виду проблема адаптације. Орган старатељства је извршио провере навода мајке да је отац уживалац марихуане, па је прибавио извештај психијатријске службе Опште болнице Ваљево из ког произлази да се отац није лечио у тој служби. Код родитеља нису уочени знаци заосталости, душевне болести, привремене или трајне душевне поремећености. Оба родитеља су мотивисина за самостално вршење родитељског права и поседују родитељске капацитете. Допунско мишљење надлежног Цента за социјални рад од 21.11.2024. године су израдиле ГГ (претходни водитељ случаја) и ДД. Тужени-противтужилац је од почетка рада са органом старатељства истицао да жели споразумни развод брака и заједничко вршење родитељског права, док је тужиља-противтужена све време инсистирала на тужби за развод брака, као и да дете буде поверено њој на самостално вршење родитељског права. Све време је претила туженом-противтужиоцу да ће заједничко дете одвести ... и да га он више никада неће видети, а када јој је указано да такве претње утичу како на оца, тако и на малолетно дете, изјавила је да је то не интересује и да му прети баш због тога што је свесна колико је тужени-противтужилац везан за заједничко малолетно дете. На основу тога, орган старатељства је стекао утисак да тужиља-противтужена не разуме колики значај имају функционални односи родитеља за малолетног ВВ, без обзира на развод. Описана је и теренска посета тужиљи-противтуженој док је малолетно дете било код ње. Констатовано је да се малолетно дете игра у дворишту, да са мајком нема интеракцију, те да је сама мајка истакла да се са дететом споразумева на енглеском језику при чему је утврђено да је дете тада знало само неколико речи тог језика. Описана је и теренска контрола у време када је дете било код оца. Када је наведено да је малолетно дете утрчало у кућу и загрлило оца, па је закључено да је уочена већа емотивна везаност детета и оца. Мајка ради од куће преко интернета, и за то време не може у потпуности да се посвети емоционалним и хигијенским потребама детета, а мајка је изјавила да би платила жену да чува малолетно дете. Тужиља је у више наврата износила неистине сваком новом водитељу случаја. Дато је мишљење да су оба родитеља мотивисана за вршење родитељског права, да је дете емоционално везано за оба родитеља, али да је у најбољем интересу детета да отац самостално врши родитељско право, јер има бољи и јаснији увид у потребе малолетног детета, спреман је да прихвати сугестије и да потражи помоћ када наиђе на проблем, као и на сарадњу са мајком, како емоционални и психосоцијални развој детета не би био угрожен. Парничне странке су у својим исказима изнеле сагласне наводе у вези чињеница које се односе на склапање брака и престанак брачне заједнице. Тужиља је објаснила да је у радном односу, да има месечна примања од 800 до 1000 долара (приложила потврду за 1200 долара), да има двојно држављанство (...), те да тужени конзумира алкохол и марихуану и има “нападе љутње”. Истакала је да је тужени добар отац, али да га је пријављивала због тих излива љутње према детету и њој полицији, Центру за социјални рад и амбасади (о чему није приложила доказе). Рекла је да тужени продаје марихуану. Тужени је оспорио да конзумира алкохол и марихуану, те да продаје дрогу. Покушавао је да спасе брак јер није имао већих примедби према мајци осим да не храни дете како треба, те што се у првој години живота детета искључиво старао о њему, јер је тужиља имала постпорођајну депресију. Син му је рекао да му је лепше са татом него са мамом, а током трајања читавог поступка тужиља му је претила и рекла да ће набавити нове

пасоше и одвести дете ...

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, одлучујући о тужбеним захтевима садржаним у тужби и противтужби, а узевши у обзир одредбу члана 77 став 3 Породичног закона, закључио да су у овој правној ствари оба родитеља мотивисана за вршење родитељског права, да обоје поседују родитељске капацитете, али да нема споразума између њих да заједнички врше родитељско право, те да се у конкретном случају одлука мора донети у складу са најбољим интересом малолетног детета. Руководећи се најбољим интересом малолетног ВВ, прихватио је мишљење надлежног Центра за социјални рад и одлучио да се самостално вршење родитељског права повери оцу ББ. Малолетни ВВ је емоционално везан за оба родитеља, али отац има бољи и јаснији увид у његове емоционалне, развојне и друге потребе и може да му пружи одговарајућу и неопходну социјалну и емоционалну сигурност. Малолетно дете је пред органом старатељства изјавило да жели да живи код оца, да је везано за кућу у којој му отац живи и у којој је сам одрастао, као и за његове родитеље, а приликом теренске контроле је утврђена и очигледна већа привржености оцу. Уз све то малолетно дете говори српски језик и нема језичке баријере у комуникацији са оцем. Са мајком, која не говори српски језик, малолетно дете се споразумева и сналази на неки други начин у комуникацији, јер зна само неке речи енглеског језика који мајка говори. Са друге стране, прихваћен је модел одржавања личних односа са мајком који је доста широк, а и родитељи ће се због интереса заједничког детета договарати у погледу виђања. Одлучујући о висини издржавања првостепени суд је узео у обзир потребе малолетног детета у погледу исхране, одеће, културе и образовања, па је закључио да је за задовољење тих потреба месечно неопходно 60.000,00 динара, а тужиљу-противтужену је обавезао да месечно издржавању доприноси са износом од 20.000,00 динара, како је то тужени-противтужилац и тражио. Притом је узео у обзир да оба родитеља имају добра примања, да су ситуирани, па је применом одредби чланова 160, 162 и 163 ПЗ, обавезао тужиљу-противтужену да доприноси издржавању детета. Применом члана 207 ПЗ је одлучио да свака странка сноси своје трошкове поступка.

На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право па је стога ожалбена одлука потврђена.

Неосновани су жалбени наводи тужиље-противтужене јер су у првостепеној пресуди дати разлози о свим важним чињеницама битним за доношење одлуке о вршењу родитељског права. Пошто су током доказног поступка разјашњене све релевантне чињенице и околности, првостепени суд је донео и правилну одлуку да не изводи доказ супервештачењем на околност поверавања малолетног ВВ једном од родитеља. У образложењу побијане одлуке се правилно закључује, да је надлежни орган старатељства кроз континуиране разговоре и теренске контроле у дужем временском периоду, имао потпун увид и целокупну слику начина на који функционишу породице у којима живе парничне странке. У вези са тим је имао и непосредан увид у то где ко од њих живи, о условима у којима живе, а на крају и најбитније понашању малолетног детета у односу на родитеље појединачно. Стога је првостепени суд, по схватању овог суда правилно поступио када је прихватио мишљење Центра за социјални рад да у конкретном случају отац треба да врши самостално родитељско право, сматрајући да је то у најбољем интересу детета. Нису основани жалбени наводи да је првостепени суд тиме погрешно применио материјално право и то конкретно одредбе члана 77 Породичног закона. Одлука суда о вршењу родитељског права мора да садржи оцену најбољег интереса малолетног детета, са анализом свих околности конкретног случаја и критичном анализом свих изведених доказа, јер се тек тада увидом у све околности конкретног случаја у овако сложеној породичној ситуацији може донети законита и правилна одлука. У том смислу,

првостепени суд је поуздано утврдио све битне чињенице, па је правилно поступио када је одбио предлог да се изведе доказ новим вештачењем на околност поверавања малолетног детета једном од родитеља. У датом налазу комисије вештака од 14.6.2023. године и изјашењу на рочишту од 6.11.2023. гоидне се наводи да су оба родитеља мотивисани за самостално вршење родитељског права и да обоје имају родитељске капацитете, као и да су родитељи изједначени када се цени најбољи интерес детета. У надлежности је суда да процењује коме од родитеља који су подобни, треба поверити дете у складу са његовим најбољим интересом, а не у надлежности вештака. И сама тужиља је предложила заједничко вршење родитељског права у поднеску од 20.9.2023. године. Након поновног изјашњења Центра за социјални рад на рочишту 8.11.2024. године и у допису од 21.11.2024. године правилно је првостепени суд закључио да има довољно елемената за доношење одлуке без новог вештачења. Од значаја за одлуку о вршењу родитељског права је и који од родитеља је у могућности да детету обезбеди адекватније услове за нормалан развој, васпитање и образовање и ко од родитеља има потпунији увид у емоционалне и развојне потребе и могућности детета, те ко је у могућности да обезбеди неопходну социјалну и емоционалну сигурност, уз правилно сагледавање улоге другог родитеља у развоју и васпитању детета. Током доказног поступка су утврђене све одлучне чињенице које су наведене и које су од утицаја на одлуку о поверавању малолетног детета на самостално вршење родитељског права. Самим тим је и одлука о поверавању детета оцу правилна, као и одлука о начину одржавања личних односа са мајком и издржавању малолетног детета.

На правилност те одлуке не могу да утичу одређене промене у знању енглеског језика код малолетног ВВ када се узме у обзир општепозната чињеница да дете кроз одрастање и развој, нарочито у предшколском узрасту брзо спознаје и усваја нова знања, посебно у домену комуникације. У вези са тим, на одлуку првостепеног суда не утиче ни чињеница да малолетни ВВ сада иде у обданиште, јер је то уобичајена околност код деце тог узраста када су оба родитеља запослена, па би свакако похађао предшколску установу независно од тога коме од родитеља је поверен. Самим тим није било потребно да првостепени суд поново саслушава парничне странке на ове околности, јер нису оспорене од стране туженог. Побољшање комуникације мајке и детета, као околност која се у жалби истиче управо и говори у прилог правилности мишљења надлежног органа старатељства да дете има бољи однос са оцем, а самим тим и у прилог правилности закључка првостепеног суда да у конкретном случају малолетно дете треба поверити оцу на самостално вршење родитељског права, јер је то у тренутку закључења расправе пред првостепеним судом у најбољем интересу детета, али уколико се наведене околности промене тужиља свакако има могућност да судским путем тражи измену одлуке у том смислу.

Неосновани су жалбени наводи да је првостепени суд тужиљу дискриминисао као страног држављанина јер је тужиља и држављанин Републике Србије. Тужиља живи и ради у ... у Републици Србији, при чему се њено страно порекло готово и не наводи као битна околност, осим у делу у коме се спомиње језичка баријера у њеној комуникацији са малолетним дететом и њене претње оцу детета да ће дете одвести ... Неспорно је да мајка и дете воде разговор на енглеском језику у мери у којој малолетно дете тај језик разуме, те да дете са мајком суштински комуницира конклудентним радњама. Неосновани су жалбени наводи да ће првостепеном одлуком о поверавању детета дете бити спречено да у најранијем животном добу развије нормалан однос према мајци. Првостепеном одлуком је дат доста широк модел одржавања личних односа мал.детета са мајком, уз могућност да родитељи, у најбољем интересу заједничког детета се договоре и о другим модалитетима виђања. Отац детета, супротно жалбеним наводима, нема негативан однос према пореклу мајке, о чему говори не само чињеница да је њу изабрао за животну партнерку и мајку свог детета,

већ и његово понашање након рођења детета и током трајања бракоразводне парнице.

Потврђена је као правилна и одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом члана 207 Породичног закона.

Приликом одлучивања овај суд је имао у виду и остале жалбене наводе тужиље-противтужене које није посебно образлагао на основу овлашћења из члана 396 став 2 ЗПП, а у вези члана 202 Породичног закона, јер нису од утицаја на правилност одлуке.

Из изнетих разлога, одлучено је као у ставу првом изреке на основу одредбе члана 390 ЗПП у вези члана 202 Породичног закона.

При свему томе, овај суд је ценио и то да је приликом писане израде ожалбене одлуке, дошло до очигледне грешке у писању и то тако што је у ставу другом изреке, у предпоследњем реду наведено: “испред куће тужене, односно тужени ће....”, а требало је да буде наведено: “испред куће тужиље-противтужене, односно тужени-противтужилац ће...”. По схватању овог суда, то не утиче на правилност првостепене одлуке, пошто се такве грешке могу у свако доба исправити применом одредбе члана 362 ЗПП. Стога ће првостепени суд, по пријему ове одлуке, применом наведене законске одредбе посебним решењем исправити уочене грешке, а то решење ће потом доставити парничним странкама заједно са другостепеном одлуком.

Председник већа-судија
Јелена Стојилковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић